



PROVIMI I MATURËS SHTETËRORE 2023  
ME ZGJEDHJE – SESIONI I  
SKEMA E VLERËSIMIT

LËNDA: EKONOMI

Varianti A

Pyetjet me alternativa

Pyetja	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Përgjigja e saktë	C	A	B	B	C	A	C	A	C	B
Pyetja	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Përgjigja e saktë	D	B	D	C	B	A	C	C	A	A

Pyetjet me zhvillim

Shënim: Për pyetjet me zhvillim, nxënësi fiton pikët, edhe nëse jep përgjigje të tjera që nuk janë parashikuar në skemë, por që komisioni i quan të sakta.

Pyetja 21 3 pikë

Model përgjigjeje

a) Pika C

1 pikë Nëse gjen kombinimin e prodhimit të paarrtshëm.

0 pikë Nëse përgjigjet gabim OSE nuk përgjigjet fare.

b) Pika A

1 pikë Nëse gjen pikën e përdorimit të plotë/eficient të faktorëve të prodhimit.

0 pikë Nëse përgjigjet gabim OSE nuk përgjigjet fare.

c) Pika B

1 pikë Nëse gjen pikën e situatës së papunësisë.

0 pikë Nëse përgjigjet gabim OSE nuk përgjigjet fare.

Pyetja 22 3 pikë

Model përgjigjeje

- jetëgjatësi e kufizuar/jetëgjatësi e pakufizuar.
- përgjegjësi e pakufizuar/përgjegjësi e kufizuar.
- organizmi i lehtë/organizimi i vështirë.
- taksohen vetëm të ardhurat e firmës/taksim i dyfishtë.
- mundësi të pakta kapitale/rriten ndjeshëm fondet financiare në korporatë.
- drejtojnë pronarët/drejton bordi drejtues.
- Etj.

- 3 pikë** Nëse jep tri dallime midis firmës individuale dhe korporatës.  
**2 pikë** Nëse jep dy dallime midis firmës individuale dhe korporatës.  
**1 pikë** Nëse jep një dallim midis firmës individuale dhe korporatës.  
**0 pikë** Nëse përgjigjet gabim OSE nuk përgjigjet fare.

**Pyetja 23 3 pikë****Model përgjigjeje**

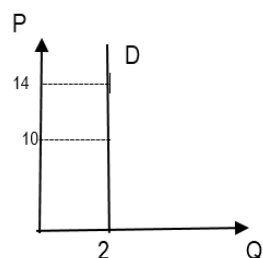
$$a) \% \Delta P = \frac{P_2 - P_1}{P_1} * 100\% = \frac{14 - 10}{10} * 100 = 40\% \quad OSE \% \Delta P = \frac{P_2 - P_1}{\frac{P_1 + P_2}{2}} * 100\% = \frac{14 - 10}{\frac{14 + 10}{2}} * 100 = 33.3\%$$

- 1 pikë** Nëse llogarit përqindjen e ndryshimit në çmimin e insulinës.  
**0 pikë** Nëse përgjigjet gabim OSE nuk përgjigjet fare.

$$b) E = \% \Delta Q_D / \% \Delta P = 0\% / 40\% = 0 \quad OSE E = \% \Delta Q_D / \% \Delta P = 0\% / 33,3\% = 0 \quad (\text{Elasticiteti i kërkesës është } 0.)$$

- 1 pikë** Nëse llogarit saktë koeficientin e elasticitetit të kërkesës për insulinë.  
**0 pikë** Nëse përgjigjet gabim OSE nuk përgjigjet fare.

c)



- 1 pikë** Nëse ndërton grafikun.  
**0 pikë** Nëse përgjigjet gabim OSE nuk përgjigjet fare.

**Pyetja 24 3 pikë****Model përgjigjeje**

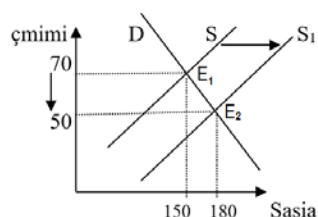
a) 70 lek/kg

- 1 pikë** Nëse gjen çmimin ekuilibër.  
**0 pikë** Nëse përgjigjet gabim OSE nuk përgjigjet fare.

b) 50 lek/kg

- 1 pikë** Nëse gjen çmimin ekuilibër, pas ndryshimit të faktorit të dhënë.  
**0 pikë** Nëse përgjigjet gabim OSE nuk përgjigjet fare.

c)



- 1 pikë** Nëse paraqet grafikun.  
**0 pikë** Nëse përgjigjet gabim OSE nuk përgjigjet fare.

**Pyetja 25** **3 pikë****Model përgjigjeje**

a)  $AFC_5 = TFC_5 / Q_5 = 50 / 5 = 10$  njësi produkti

**1 pikë** Nëse llogarit treguesin  $AFC_5$ .  
**0 pikë** Nëse përgjigjet gabim OSE nuk përgjigjet fare.

b)  $AVC_2 = TVC_2 / Q_2 = (TC_2 - TFC_2) / Q_2 = (130 - 50) / 2 = 80 / 2 = 40$  njësi produkti

**1 pikë** Nëse llogarit treguesin  $AVC_2$ .  
**0 pikë** Nëse përgjigjet gabim OSE nuk përgjigjet fare.

c)  $MC_8 = \Delta TVC / \Delta Q = (TC_8 - TC_7) / (Q_8 - Q_7) = (300 - 250) / (8 - 7) = 50 / 1 = 50$  njësi produkti

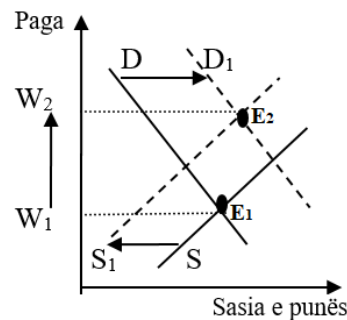
**1 pikë** Nëse llogarit treguesin  $MC_8$ .  
**0 pikë** Nëse përgjigjet gabim OSE nuk përgjigjet fare.

**Pyetja 26** **2 pikë****Model përgjigjeje**

a) Paga do të rritet.

**1 pikë** Nëse gjen se çfarë ndodh me pagën.  
**0 pikë** Nëse përgjigjet gabim OSE nuk përgjigjet fare.

b)



**1 pikë** Nëse paraqet grafikun.  
**0 pikë** Nëse përgjigjet gabim OSE nuk përgjigjet fare.

**Pyetja 27** **2 pikë****Model përgjigjeje**

- Ulja e shpenzimeve qeveritare.
- Rritja e taksave/të ardhurave qeveritare.
- Emetimi i parasë.
- Përdorimi i rezervave shtetërore.
- Etj.

**2 pikë** Nëse shkruan dy prej mënyrave për uljen e deficitit buxhetor.  
**1 pikë** Nëse shkruan një prej mënyrave për uljen e deficitit buxhetor.  
**0 pikë** Nëse përgjigjet gabim OSE nuk përgjigjet fare.

## Pyetja 28

3 pikë

## Model përgjigjeje

- Mjet këmbimi.
- Matëse e vlerës së mallrave.
- Ruajtëse e vlerës.

- 3 pikë Nëse shkruan tri funksionet e parasë.  
 2 pikë Nëse shkruan dy prej funksioneve të parasë.  
 1 pikë Nëse shkruan një prej funksioneve të parasë.  
 0 pikë Nëse përgjigjet gabim OSE nuk përgjigjet fare

## Pyetja 29

3 pikë

## Model përgjigjeje

- Metoda e prodhimit.
- Metoda e shpenzimeve.
- Metoda e te ardhurave.

- 3 pikë Nëse shkruan tri metodat e matjes së GDP/PBB.  
 2 pikë Nëse shkruan dy prej metodave të matjes së GDP/PBB.  
 1 pikë Nëse shkruan një prej metodave të matjes së GDP/PBB.  
 0 pikë Nëse përgjigjet gabim OSE nuk përgjigjet fare

## Pyetja 30

3 pikë

## Model përgjigjeje

a) Forca e punës = të punësuar + të papunë = 2 200 000 + ( 100 000+200 000+ 100 000+ 25 000)= 2 625 000

- 1 pikë Nëse llogarit forcën e punës.  
 0 pikë Nëse përgjigjet gabim OSE nuk përgjigjet fare.

$$b) N.papunësisë = \frac{Nr.papunëve}{F.Punetore} * 100\% = \frac{425000}{2625000} * 100\% = 16,1\%$$

- 1 pikë Nëse llogarit normën e papunësisë.  
 0 pikë Nëse përgjigjet gabim OSE nuk përgjigjet fare.

$$c) N.natyrore.papun. = \frac{P.friksionale + P.strukurore}{F.Punetore} * 100\% = \frac{300000}{2625000} * 100\% = 11,4\%$$

- 1 pikë Nëse llogarit normën natyrore të papunësisë.  
 0 pikë Nëse përgjigjet gabim OSE nuk përgjigjet fare.

## Pyetja 31

3 pikë

## Model përgjigjeje

- Rritja e normës së rifinancimit/norma e skontos.
- Rritja e normës së rezervës së detyrueshme bankare.
- Shitja e bonove të thesarit.
- Rritja e normës së interesit.
- Kontrolli i kredisë/ulja e kufirit të kredisë.

- 3 pikë Nëse shkruan tri prej politikave monetare shtrënguese.  
 2 pikë Nëse shkruan dy prej politikave monetare shtrënguese.  
 1 pikë Nëse shkruan një prej politikave monetare shtrënguese.

**0 pikë** Nëse përgjigjet gabim **OSE** nuk përgjigjet fare.  
**Pyetja 32** **2 pikë**

### Model përgjigjeje

- Rritja e numrit të turistëve nga Evropa.
- Shtimi i numrit të emigrantëve shqiptar që vijnë në vend.
- Rritja e eksporteve të produkteve shqiptare në vendet evropiane.
- Ulja e importeve nga vendet evropiane.
- Shtimi i dërgesave të emigrantëve.

**2 pikë** Nëse shkruan dy nga faktorët që ndikojnë në zhvlerësimin e euros.  
**1 pikë** Nëse shkruan një nga faktorët që ndikon në zhvlerësimin e euros.  
**0 pikë** Nëse përgjigjet gabim **OSE** nuk përgjigjet fare

**Pyetja 33** **3 pikë**

### Model përgjigjeje

a) Në konkurrencë të plotë për sasinë që maksimizon fitimin kemi kushtin  $MC=MR=P= 25$  Lekë, pra  $MC=25$  Lekë.

**1 pikë** Nëse gjen treguesin MC.  
**0 pikë** Nëse përgjigjet gabim **OSE** nuk përgjigjet fare.

b)  $TR=P \times Q = 25 \times 17\,000 = 425\,000$  Lekë

**1 pikë** Nëse gjen treguesin TR.  
**0 pikë** Nëse përgjigjet gabim **OSE** nuk përgjigjet fare.

c) Fitimi =  $TR - TC = 425\,000 - 340\,000 = 85\,000$  lekë

**1 pikë** Nëse gjen fitimin.  
**0 pikë** Nëse përgjigjet gabim **OSE** nuk përgjigjet fare.

**Pyetja 34** **2 pikë**

### Model përgjigjeje

- Dëgjoj në mënyrë aktive.
- Flas që të tjerët të më kuptojnë.
- Përdor aftësi matematikore.
- Zgjidh probleme.
- Përdor TIK.
- Etj.

**2 pikë** Nëse shkruan dy nga aftësitë për sukses.  
**1 pikë** Nëse shkruan një nga aftësitë për sukses.  
**0 pikë** Nëse përgjigjet gabim **OSE** nuk përgjigjet fare.

**Pyetja 35** **2 pikë**

### Model përgjigjeje

- Menaxhim i dobët.
- Ofrimi i një produkti jo të duhur
- Vendndodhja jo e duhur/ tregu jo i duhur.
- Përpjekjet të pakta në marketing.
- Mungesa e eksperiencës në sipërmarrje.
- Kontrolli i dobët financiar.
- Mungesa e një plani biznesi.
- Çmime të pa favorshme.
- Etj.

**2 pikë** Nëse shkruan dy nga arsyet që mund të kenë çuar në dështimin e biznesit.  
**1 pikë** Nëse shkruan një nga arsyet që mund të ketë çuar në dështimin e biznesit.  
**0 pikë** Nëse përgjigjet gabim **OSE** nuk përgjigjet fare.